

ABONAMENTUL.

Pentru monarhie:

Pe an 18 cor. $\frac{1}{2}$ an
9 cor. $\frac{1}{4}$ 4-50 fil.

■ ■

Pentru străinătate:

Pe un an 24 coroane
 $\frac{1}{2}$ an 12 cor. $\frac{1}{4}$ an
6 coroane.

Unitatea

INSERTIUNI.

Un șir garmond:
odată 14 fil., a doua
oară 12 fil., a treia
oară 10 fil.

■ ■

Toți ce privește foaia
să se adreseze la: Re-
dacțiunea și admini-
strațiunea „Unității”
în Blaj.

Foaie bisericească-politică. — Apare: Marța, Joia și Sâmbăta.

O despărțire dureroasă.

Subsemnatul, afară de raporturile oficiale canonice cu decedatul prepozit capit. II. Sa I. M. Moldovanu, am întreținut încontinuu și raporturi intime personale, și din acest motiv l-am cercetat de mai multeori în timpul îndelungatului său morb.

Când însă l-am cercetat mai în urmă, și zilele, după constatarea medicului, îi erau numărate; pacientul și-a revocat în memorie, și și-a spus toate suferințele, prin care a trecut în tinerețe ca student sărac, apoi s'a plâns amar asupra sortii, care acum la adâncile bătrânețe îl persecutează cu un morb atât de greu și îndelungat. Mă mângăie însă, a zis, aceea credință, că așa este voia lui Dumnezeu. Sum împăcat cu soarta și mi-am dispus prin testament, cele ce au să se întâmple după moartea mea.

— Ai dispus, ca în caz de moarte: unde? și cum să fi înmormântat? l-am întrebat. Răspunsul a fost da: să fi îngropat, unde voi muri, și numai prin un preot, și fără nici o pompă, și fără nici o vorbire din partea cuiva.

— Eu aveam de cuget însă ca din motivul raporturilor bune, ce le-am întreținut timp atât de îndelungat, de pe marginea mormântului să-ți adresez un cuvânt dureros de despărțire. — Nu-ți este permis nici acel cuvânt, lăsați-mă în pace, i-a fost răspunsul.

— E bine, dar eu sum pe ducă în România îndată ce primesc pașaportul cerut, și nu știu, dacă întorcându-mă de acolo, te voi mai afla în viață, ceea ce doresc din inimă. Pentru cazul nedorit, permite-mi să-mi ieu un rămas bun dela Ilustritatea Ta din motivele de o profundă recunoștință.

Precum bine îți vei aduce aminte, pe la finea anului 1850 copii mai

mărunți și studenți mai de vârstă ne-am adunat din toate părțile la școlile din Blaj, cei mai mulți cu fețele palide pentru suferințele, ce le-am îndurat în anii feroși ai revoluțiunii. Eram un copil tânăr de 12 ani și voiam se încheiu preținia cu un student bun din clase mai înalte, pe care să-l urmez în conduită, și dela care se învăț diligință. În curând câștigându-ți cunoștința și în fine și inima, m'ai întimpinat totdeauna cu dragoste, și dându-mi povețele cele mai salutare, mi-ai fost mentorul meu.

În 1862 pășind și eu pe cariera profesorală, și-am fost coleg 12 ani în profesură, și având studii identice de propunere, confeream adeseori împreună și discutam chestiuni de interes pentru instrucțiunea și educațiunea tinerimei studioase, unori chiar cu foc și cu asprime. Posibil, că ca pe un profesor mai bătrân te voi fi supărat de multe-ori. Ilustritatea Ta însă, ținând la zisa: că cine nu știe uită și nu poate ierta, acela nu aparține nici Cerului, nici pământului, și urmând pe Schiller, care zice, că a iertă și a uită este răsbunarea omului bun și înțelept, m'ai iertat, și am continuat bunele raporturi personale până acum.

Când în parohia Ludoșului-de-Murăș după aproape 30 de ani abia prin muncă și jertfei grele am ajuns dela un altar de lemn dintr'o baracă simplă de scânduri a servi la un altar într'o biserică nouă corespunzătoare mărireii lui Dumnezeu, în 1911 te-am invitat a participa la îndeplinirea actului de consacrare a ei precum și la nemărginita mea bucurie, că am putut termina cu succes opera noii zidiri, desprețind slăbiciunile și greutateile bătrânețelor te-ai prezentat la fața locului cu cuvintele: am venit să văd ce ai făcut? Da, ce mi-a ajutat Dumnezeu.

Eu nu ți-am putut fi destul de mulțămitor pentru atențiunea față de mine și față de lucrările mele favorabil apreteiate.

Împrejurările nesigure pot se aduca cu sine, ca să nu ne mai putem întâlni, și să nu te pot petrece până la acel țărnire, ce desparte pe cei vii de cei morți, dar primește, te rog, acum dela mine mulțămirea mea cea mai profundă, pentru simțămintele de iubire, ce mi-le-ai manifestat totdeauna.

Se ai dulcea mângăiere, că dacă cei cari te-au cunoscut și stimat în viață, nu te vor putea petrece mai încolo de marginile groapei, te vor însoți faptele bune, ce le-ai făcut în viață, și vei putea zice cu sf. Grigorie, murind: plec pe o cale, pe care nu am mai umblat, mă duc într'o țară, unde nu am mai fost, merg înaintea dreptului Judecător; însă cine îmi va apăra cauza mea acolo? Numai faptele mele, cari mă însoțesc.

Da, faptele mari și bune, ce le-ai făcut, îți vor câștiga locul de fericire, între cei aleși ailui Dumnezeu, pentru că cu dreptul poți rosti cuvintele, care le-a grăit sumul Pontifice Leo al XIII-lea la ora morții sale:

„Cu aceea convingere mă despart de zilele mele, că datorințele mi-le-am împlinit omenește. Se poate, că nu toate faptele mele vor fi fost bune și de folos, dar intențiunea mi-a fost totdeauna curată și desinteresată“.

Ajungând în caz de moarte la locul destinat, roagă-te lui Dumnezeu pentru pacea lumii, în prezente atât de turburată, pentru bunăstarea și prosperarea sfintei biserici, căreia i-ai servit cu credința statornică un timp îndelungat, roagă-te Aceluia pentru binele neamului nostru românesc, pentru care mult te-ai cugetat și muncit, roagă-te și

pentru mine nevrednicul șerb alui Dumnezeu, și eu încă te voiu aminti cu pietate în rugăciunile mele totdeauna.

După ultimele mele cuvinte, pacientul cu ochii plini de lacrimi, întinzând mâna palidă, zise: primește dela mine o stringere debilă de mână, și un rămas bun, căci eu sum sigur, că în curând ne despărțim.

N. Solomon,
protopop în retragere.

Ioan M. Moldovanu.

(1833—1915.)

— Notițe biografice. —

De Dr. Ioan Rațiu.

(Continuare.)

În sfârșit, după o activitate de peste 21 de ani, în toate privințele bogată în rezultate, eminentul profesor la 1 Noembrie 1879 ajunge în fruntea gimnazului ca director¹⁾, și rămâne patru ani în această funcțiune dificilă.

Avem din vremea aceasta a directoratului său înaintea noastră toate actele oficiale, și-l vedem din ele întreg: în vechia sa hărnicie și cuminenție, în muncă continuă și în luptă, de o parte apărând cu sfîntenie steagul și sfărâmiturile de drepturi vechi ce mai rămăsese acestui gimnaz între marginile autonomiei bisericești, iar de alta căutând să facă destul — după

¹⁾ Decretul de numire Nr. 3209—1879.

împrejurări — și poruncilor de sus, cari veniau tot mai des și reclamau într'una tot mai multă prevedere și frământare sufletească.

Echilibrul între vechiul plan de învățământ și între ordonanțele ministeriale, eră fără îndoială o mare greutate în tot timpul directoratului său. Dar *Programele* acestor patru ani, și protocoalele conferințelor profesionale ne conving deplin, că I. M. Moldovanu cumpăna înțelepțește toate dificultățile ivite și prin modificările treptate știu să creeze o posibilitate în acceptarea și aplicarea nouilor dispoziții ministeriale în privința învățământului¹⁾.

Buna rânduială în mersul instrucțiunii; administrația corectă a institutului; disciplina aspră; controla severă a profesorilor în slujba lor; supravegherea școlarilor în studii și în purtare, în școală și în afară de școală²⁾, îndrumare alor într'o direcție sănătoasă³⁾,

¹⁾ Cf. *Programa gimnazului superior* din Blaj pe an. 1879—80, pag. 42—43; pe an. 1880—81, pag. 34; pe an. 1881—82, pag. 40; pe an. 1882—83, pag. 15.

²⁾ În 1882 crează un »Normativ« pentru încuarterătorii de studenți, care s'a tipărit și s'a expediat tuturor încuarterătorilor spre acomodare. Vezi *Esibitorul* gimnazului pe an. scol. 1882—83, Nr. 15 și 84.

³⁾ În 3 Decembrie 1882 oprește studenții dela cercetarea teatrului lui Văradî Ferenc și soții, teatraliști ambulante, »ca să nu se abstragă dela studii«, și — fiindcă reprezentațiunile se țineau la hotel, »să nu se dea ansă la excese.«

de muncă cinstită și de cruțare¹⁾, — va rămâne de-a pururi lauda directorului I. M. Moldovanu, câtă vreme vor exista arhivele gimnazului și a Mitropoliei din Blaj, cari vor arăta cu gesturi largi istoricului din toate timpurile meritele sale neperitoare.

Arhiva gimnazului va fi o vecinică mărturie nepărtinitoare, că I. M. Moldovanu cât a stat în fruntea institutului, s'a devotat cu tot din adinsul pentru binele și înflorirea lui.

În toate afacerile oficiale el a dovedit o corectitate și cuminenție rară; două calități, pe cari poate numai bunătatea inimii sale le-a întrecut.

El în totdeauna s'a adeverit ca un părinte atent al profesorilor, în sensul cel mai nobil al cuvântului, apărându-i cu energie în contra tuturor învinuirilor, chiar și în fața Mitropolitului, adese tendențios informat. Când odată întreg corpul profesoral eră citat »ad audiendum verbum« pe baza unei însinuări, avu curajul să spună Mitropolitului: »Excelență, întoarceți cărja arhierescă împotriva denuncianților, cari Vă amăresc inima bună de părinte, vrând să Vă înstrăineze dela profesorie, care cu munca sa desinteresată a susținut și susține renumele institutelor noastre culturale.«

¹⁾ La îndemnul lui, în 1880 școlarii din clasa VIII înființează o societate economică, numită »Delos«, care în 1881 posedă o avere frumușică de peste 230 fl. De banii adunați prin ostenele lor puteau să dispună liber, dar administrarea lor o aveă directorul I. M. Moldovanu.

FOIȚA.

Azi.

*Apleacă-te regina armoniei
Înseninând îndurerate fețe,
Îndură-Te isvorul blând al milei,
Dă inimelor pacinice povești!*

*O, mângâie noianul de durere,
De lacrimi calde fețele sunt pale,
Lipsește, sfântă, dulcea mângâiere,
Noi nu mai știm urma a noastră cale!*

*Apleacă-Te blând vestitor de pace
Înseninând învișorata mare,
Azi hula Ta o clipă poate tace,
Sădește în noi lumina minții clare!*

*O, mila Ta revarsă 'n noi lumină,
Întinde-ți vajnic mâna înțeleaptă,
În jocul crunt, ce nu se mai alină,
Azi cei mai răi cucernici Te așteaptă!*

*Apleacă-te puternice în războaie,
Întinde-ți mâna facerii de bine,
Norodul Tău cu pace îl ogoaie,
Copii Tăi mai știu să se închine!*

*O, Tu în etern cărmuitor a toate,
Îndreaptă-ne spre o dulce armonie,
Nebuni Te-am părăsit o clipă poate,
Azi ne închinăm, azi pacea fă să vie!*

Dem. Nistor.

„Flori albastre“.

— Un volum de versuri de P. P. Roșca. 113 pp. Cluj, Tipogr. »Carmen« P. P. Barițiu, 1915: prețul 2 cor. —

Când am răsfoit primele pagini a volumului recent de versuri, datorit d-lui P. P. Roșca mi-am zis: »Iată un om fericit!«

Pe-o vreme când literatura noastră ardeleană a sucombat aproape, dsa se prezintă cu un volum de versuri, fără mari pretenții — chiar titlul »Flori albastre« e destul de modest — dar cari se cetesc cu ușurință și, unele pagini, chiar cu plăcere.

Numele d-sale nu e cunoscut în literatură. Și-o span din capul locului — mă bucur mult, că un notar dela sate, ne apare deodată din întunerecul »necunoscutului«, cu un volum de versuri modeste, ce exprimă — într'o formă mai mult sau mai puțin acceptabilă — sentimente vii, dragoste idilică, ce e conturbată abia la pag. 92, când apare Satan deodată cu izbucnirea războiului:

Se 'ntunecă de-odată
lumina albei zile
Sub un îndemn ce lumea
voia să o impile...
Se 'ntunecă văzduhul
și priatre nouri roși,
Apare un negru monstru
cu ochii sângeroși...

Răzând grozav cu hohot
apare crunt Satan
Și 'n urmă dă năvală
un groznic uragan.

Ca la un semn de-odată
sub monstrele drapele
Mulțimi nenumărate
se sfășie 'ntre ele...
Țișnește fum'n flacări
ca 'ntr'un turbat Vezuviu
Și trec cadavre grele
pe reșul luptei fluviu.

Cetind aceste versuri răsboinice, ce se potrivesc așa de puțin cu celelalte versuri dulcege ale volumului, mi-am dat seama, că versurile de dragoste, partea cea mai mare a volumului, au fost scrise cu ani înainte, și versurile privitoare la »Satan« s'au conceput numai acum în vremea din urmă.

Un notar dela sate, ce are destul răgaz pentru a scrie versuri în românește e o apariție așa de rară la noi, încât trebuie să-l privim cu deosebită simpatie, mai ales când cetim, pe pagina primă a volumului: »Venitul curat este destinat pentru orfanii războiului«.

Recomandăm deci volumul cetitorilor noștri. Se procura pe cât știm dela autor. (Cergăul unguresc, Magyarcsörged.)

Îndrumător înțelept, el știu să asigure institutului o bună direcție, în spirit național și în disciplină severă.

Și cu toată severitatea conducătorului, persoana sa a rămas încunjurată de o strălucită aureolă, devenită tradițională.

Institutul însă n'avu noroc să rămână mai îndelungat sub ocârmuirea lui, și-l perdū chiar în vremea, când în preajma legii nouă dela 1883 se resimția mai mult lipsa unui cap luminat și bărbat energic în fruntea gimnazului.

În anul acesta, 1883, un incident neînsemnat, dar care provocase mare sgomot — o pretinsă demonstrație națională dela 15 Maiu, atribuită studenților — deschise poartă largă la multe supărări, cari îi amărse sufletul; la investigații din partea Ministrului de culte, printre studenți și profesori. Și măcarcă vinovăția studenților nu s'a dovedit, totuși s'au luat măsuri rigoroase: Comisarul oprise extradarea testimoniilor, până la altă dispoziție a Ministrului¹⁾. La intervenția Mitropolitului²⁾, opreliștea s'a ridicat³⁾, dar afacerea s'a mântuit, — cu căderea lui.

¹⁾ Scripta Direcțiunii gimn. către Mitropolit, de dto 28 Iunie 1883, Nr. 192.

²⁾ Reprezentația Mitropolitului, de dto 29 Iunie 1883, Nr. 1803.

³⁾ Vezi »Publicațiunea« Direcțiunii în *Gazeta Transilvaniei* din 1883 Nr. 86, prin care se anunță, că: »Esc. Sa d. ministru reg. de culte și instr. publică a revocat măsura comisariului său, prin care la gimnazul nostru eră oprită extradarea testimoniilor pe an. scol. 1882—83, — prin urmare școlarii, cari voiesc a-și avea testimoniile, și-le pot primi îndată.«

De tacheiere reproducem două poezii din volum:

AVE MARIA.

Când soarele înduioșat apune,
S'apleacă par'că totu 'n rugăciune...
Natura-i strigă toată duiosia:
„Ave Maria“...

Pământul tot și razele ce mor,
Al paserilor dulce ritmic cor,
Vin toate să 'ntregească armonia:
„Ave Maria“...

Chiar aurora, (!) palidul amurg,
Și toate câte pe sub ochi ne curg,
Trezesc în inimile noastre simfonia:
„Ave Maria“...

ȚIE.

Eu știu un vers, ce nu-l cânt niciodată,
Am un portret, ce nu-l privesc nici când,
Și-o floare am, o floare 'ndoliată...
Un vis etern și-un suflet sângerând.

Și am un nume, la auzul cărui
Se înfioară bolnava mea fire...
Dar simt, că 'ntr'u abis adânc mă năru,
Căci firul ce mă ține-i prea subțire.

P.

În 2 August acelu an cere Mitropolitului »să se releveze sau dela direcțiunea gimnazului sau dela administrarea fondului Bazilitan«, și Mitropolitul a primit alternativa cea dintâi¹⁾.

I. M. Moldovanu se depărtă din postul de director, dar cu sufletul rămase până în sfârșit la institutul, pe care l-a servit peste un pătrar de veac; unde-l duceau acuș-acuș amintirile trecutului; unde a biruit sărăcia prin hărnicie și cruțare, și unde — și-a durat gloria!

Dragostea pentru acest institut l-a încălzit până în timpul din urmă. Se vede aceasta, în general, din interesul viu ce l-a avut totdeauna pentru gimnaz, pentru profesorii și elevii lui și din diferitele lui donațiuni, din cari unele — tablele cerate —, sunt de mare preț. Amintirile lui de odinioară îl aduceau an de an la serbarea școlară dela Trei-Ierarhi, să se desfășeze în prestațiunile tinerimei. Bunătatea lui veche pentru tinerii săraci mai rămase încă, și ajutoarele mai veniau și în anii din urmă!...

*

Așa servi profesorul I. M. Moldovanu cultura română: învățând în catedră cu graiul, și în vieță cu faptele; ajutând tinerimea, și îmbogățind literatură.

În tot chipul și-a făcut datoria profesorul învățat și filantropul mare. Cu drept cuvânt putem zice, că a fost fala școlilor din Blaj.

(Va urma.)

România și relațiile austro-ungare. — În ultima adunare a partidului conservator, principele Cantacuzino vorbind despre relațiile dintre România și Austro-Ungaria a declarat, că puterile centrale sunt mai tari de cum credeam noi. Acum suntem convinși, că România nu poate să devizeze dela politica tradițională urmată de treizeci și cinci de ani, fără de a nu-și periclita existența. Șeful partidului Marghiloman a spus următoarele: Singura politică conciliantă a României e cea stabilită în ultimul consiliu de coroană din Sinsia. În acest consiliu s'a subscris un pact care nu poate fi anulat numai de un nou consiliu imputernicit spre aceasta.

Situația statelor din Balcani. — Comunicatele zilnic ne aduc știri alarmante despre evenimentele ce se percepțiază la statele neutrale din peninzula Balcanică. Toate au mobilizat și în chaosul armelor lucitoare răspunsurile referitoare la atitudinea lor divergează. Marile puteri, cari de luni de zile sunt înțeleștate într'o uriașă trântă, fac toate efortările să câștige ajutorul acestor state. Diplomației puterilor centrali i-a succes să pună bază alianței

¹⁾ Deciziunea consist. de dto 4 August 1883 Nr. 2170.

turco-bulgare prin predarea Turciei otomane regatului bulgar. Simpatia poporului bulgar în actuala situație, oscilează către puterile centrale, cari au lipsă ardentă de ajutorul ei pentru transitul destinat armatelor aliate ce luptă la Dardanele. Impătrita Înțelegero, dupăce prin toate mijloacele, s'a nuzuit să-și amelioreze situația militară prin participarea Bulgariei la războiul dela Dardanele, se folosește de amenințări, imănări de ultimatoe cari, — ținând cont ținuta fermă și echi-vocă a guvernului bulgar, vor avea ca răspuns pășirea în acțiune a armatei bulgare.

Comunicatele recente ne aduc știrea, că puterile ententei debarcă trupe număroase în porturile grecești. În porturile dela Burgas și Varna, s'au transportat trupe rusești. Ele sunt menite să ocupe, interimal, ținutul Macedoniei și să oprească operațiunile armatelor bulgare. La Sebastopol și Odessa se fac mari pregătiri strategice, ca nu cumva evenimentele din Balcani să surprinză statele Impătritei Înțelegeri nepregătite. Războiul mondial va lua proporții și întorsături uimitoare, neașteptate, la cazul când ententa va păși agresiv față de regatul bulgar.

Grecia își numără tezaurii, introduce modificări radicale în armată, între regele Constantin și partidul dela putere Venizelos aderent al războiului, decurg tratative înverșunate. Ideile lui divergează cu totul de ale regelui, care mai mult aderează la puterile centrale, care fapt, după cât s'a lansat în publicitate, l-a silit să-și prezinte dimisia. Armata ei e mobilizată pe deatregul, cu arma la picior își apără neutralitatea.

Războiul actual își va întinde aripile lui și asupra statelor din Balcani.

Textul notei rusești. Agenția telegrafică din Petrograd publică nota pe care ambasadorul rus la Sofia, în numele guvernului său a prezentat-o primministrului bulgar Radoslavoff. Textul notei e următorul: Acele evenimente, cari de prezent se precipitează în Bulgaria, arată ferma deciziune a regelui Ferdinand și a guvernului, prin care soartea regatului au depus-o în mâinile Germaniei. Prezența multor ofțeri germani și austro-ungari în ministerul de războiu, în comanda militară și concentrarea de trupe la frontiera Sârbiei, enormele împrumuturi contrase de guvernul din Sofia dela inimizii nostri, arată pe deplin ce scop urmărește Bulgaria prin dispozițiile militare. Puterile ententei, cari și-au asumat realizarea aspirațiilor naționale ale poporului bulgar, în repeșite rânduri au făcut atent guvernul Radoslavoff, că orice atitudine ostilă față de Sârbia va fi considerată ca o directă agresiune față de puterile ententei. Guvernul bulgar, la amenințările noastre, a dat răspunsuri favorabile, dar faptele le-au combătut. Rămânerea până acum în Sofia a ambasadorului rusesc deloc nu se poate considera de aprobare a dispozițiilor prin cari se tinde la un rebel fratricid. De aceea ambasadorul Rusiei la Sofia a primit ordin să părăsească Bulgaria, dacă guvernul bulgar în decurs de 24 ore nu rupe relațiile cu inimizii slavismului și ai Rusiei și nu îndepărtează din țară pe ofțerii statelor care sunt acum în războiu cu Impătrita Înțelegero.

Ultimatul Rusiei a expirat Marți după amiazi. Ambasadorul Rusiei la Sofia Savinszki, Luni după amiazi la 5 ore, a predat nota rusească primministrului Radoslavoff.

Predarea notei a fost aprobată de ambasadorii din Sofia a Angliei și Franței. Ultimatul a expirat Marți după amiază.

Războiul european.

Comunicatele oficiale mai noi nu au nimic de notat mai esențial. Ofensiva rusească începută în zilele prime ale lunii Septembrie se continuă prin mici atacuri răslețe, cari au de scop să influențeze asupra atitudinii politice a statelor din Balcani.

Pe frontul italian în timpul din urmă lupte s'au dat pe platoul Luffranzia și Vilgereuth, încolo situația e neschimbată.

Ofensiva anglo-franceză, care avea de scop ca prin zdrobirea armatelor germane se ușureze starea trupelor rusești și să-și câștige pentru lupta comună statele neutrale a ajuns la un punct mort. Ziarele statelor neutrale vestesc, că trupele anglo-franceze duc lipsă de muniții. Lupte mai mari au avut loc în Champagne, unde francezii au pornit atacuri mari, cari au eşuat de focul artileriei germane.

Pe frontul sârbesc s'au dat lupte pe cursul Drinei. Aici trupele noastre au făcut prizonieri câțiva ostași sârbi. Alte evenimente nu au obvenit.

† Ioan M. Moldovanu.

— Voci de presă. —

Steagul negru arborat pe palatul „Asociațiunii” ne-a vestit Mercuri moartea unui bărbat de mare valoare dintre cei puțini pe cari li mai avem din garda veche a oamenilor de muncă și caracter, a prepositului titular din Blaj *Ioan M. Moldovanu*, membru ordinar al „Academiei române” din București, fost prezident al Asociațiunii, autor a mai multor cărți de valoare și mare mecenat, căci încă în anul trecut, simțindu-se slăbit în urma bătrânețelor și-a testat întreaga sa avere de aproape un milion capitalului din Blaj, pentru scopuri culturale. Moare în frumoasa etate de 82 de ani impliniți după ce atât ca scriitor, cât și ca filantrop, și-a ridicat singur monumentul și și-a asigurat nemurirea. Inmormântarea i-s'a făcut ieri, Joi, conform dorinței decedatului, fără solemnitate, în Blaj. Excelența Sa, Mitropolitul nostru *Ioan* a fost reprezentat la înmormântare prin P. C. Sa Arhimandritul *Dr. Eusebiu R. Roșca*, director seminarial în Sibiu.

„Telegraful Român”.

Diverse.

Himen. Dșoara *Miși Pop* și dl *I. Pop* de Zăicani, teolog absolvent anunță cununia lor, care se va serba Duminică în 10 Oct. în biserica Catedrală din Blaj la orele 4 d. a.

— Dl *Ion Belu*, abs. de teologie Duminică în 3 Oct. st. n. s'a serbat actul cununiei cu Dșoara *Lucreția Natea*, eu ocaziunea aceasta la masă s'a colectat o sumă de 57 cor. adică cincizeci și șapte coroane, pentru soldații români amputați; care sumă s'a și trimis la „Gazeta Transilvaniei”.

— Felicitări!

Un an dela moartea regelui *Carol al României*. Duminică 27 Septembrie v. a. c. implinindu-se un an dela moartea regelui *Carol*, în acea zi, în mănăstirea Curtea de Argeș, se va oficia un serviciu de pomenire al marelui rege.

Pentru ziua de 27 Septembrie v. s'a hotărât următorul program:

Duminică 27 Septembrie v. la orele opt și la opt jumătate, vor pleca din gara de Nord două trenuri. Un tren regal, în care vor lua loc MM. LL. regele și regina cu membrii familiei regale și toți miniștrii. În al doilea tren vor lua loc membrii sfântului sinod, ofițerii superiori cari vor fi invitați și toți funcționarii superiori cari vor fi de asemenea invitați.

După informațiile ce avem membrii corpului diplomatice nu vor fi invitați în mod oficial.

Ambele trenuri vor ajunge la Curtea de Argeș la orele 11 dimineața, iar serviciul de parastaș se va oficia la orele 11 jumătate dimineața. La orele 3 d. a. membrii familiei regale, toți miniștrii și ofițerii superiori se vor înalpa în capitală.

În aceeași zi se va oficia la Iași un requiem la mitropolie, în prezența autorităților civile și militare.

Eliminarea literilor cirilice. Episcopul gr. cat. din Eperjes *Ștefan Novac* a ordonat, din motive de instrucție și politică, să se elimineze din școlile elementare, cari sunt pe teritoriul diecezei sale, literele cirilice. Ordinul cuprinde și decizia episcopului prin care se dispune ca învățământul în școlile rutenești să se predice în limba maternă dar cu litere latine.

Dăruire pentru „Societatea meserieșilor rom. din Blaj.” Doamna *Elena Șioldea* văduva regretatului colonel *Anchidim Șioldea*, a dăruit 20 cor. la „Fondul orfanilor și văduvelor de meserieși”, în loc de părăstas după trei luni dela moartea vrednicului decedat.

Tot pentru ajutorarea orfanilor de meserieși au intrat următoarele contribuiri! *Dr. Amos Frâncu*, direc. de bancă, Cluj, *Dr. Elie Dăianu* protop. Cluj, *Niculae Petru Petrescu*, Fofeldea, maiorul *V. Popa*, Brașov, *Moise Brumbaiu* protop. Brașov; *Ioan Maior*, protop. Aiud, *Dr. Alexandru Fodor*, medic Alba-Iulia, *Francisc Hossu Longhi* adv. Deva câte 1 cor.—

La fondul casei meserieșilor: *Dr. Liviu Costea*, secretar metrop. Sibiu, *Ștefan Suciu*, comptabil la administrația centrală Blaj, *Niculae Aron*, preot Mihaiți și *George Ursu* notar Vad, câte 2 cor. *George Murășan*, preot Hărăstoș și *Niculae Marcu*, preot Foleiud câte 1 cor.—

Pentru marinimoasele daruri mulțumește și pe aceasta cale.

Gavril Precup,
presidentul societății.

Glotașii de 43—50 ani nu vor fi încă înrolați. În mod oficial se anunță, că asentarea glotașilor de 43—50 ani se apropie de sfârșit — dar aceste contingente nu vor fi trimise încă pe câmpul de luptă. Dacă războiul se va desfășura mai departe în mod favorabil pentru puterile centrale, ca până acum, glotașii de 43—50 ani vor fi înrolați sub drapel într'un timp mai depărtat.

Deoarece prin înrolarea contingentelor mai tinere s'a făcut un mare gol în rândul muncitorilor agricoli — se va proceda de aceia cu mai multă liberalitate în rezolvarea cererilor de scutire de serviciu militar ale glotașilor de 43—50 ani.

Se desminte știrea, că se vor asenta și cetățenii monarhiei, cari trec de 50 ani.

Vifor urlaș în America de nord. Ultimul vifor urlaș, ce nu de mult a avut loc în regiunile Americii de nord, a secerat multe victime. Restaurându-se circulația telefonică s'a constatat, că în statul Louisiana și la țârmului râului Mississippi s'au prăpădit 149 oameni și 105 au dispărut.

Unde își înmormântează sârbii ostașii căzuți în război. O verterită muntenegrină care dela începutul războiului grijește de răniți într'un spital militar sârbesc, publică modul cum sârbii își înmormântează ostașii căzuți în lupte. Mormintele ostașilor sunt săpate în cele mai multe cazuri, lângă institutele de învățământ, ca astfel tinerimei să i se dea prilej să venereze memoria ostașilor morți pentru patrie. Monumentele de pe mormintele eroilor sunt cele mai potrivite mijloace de a se ținea pururea trează dragostea și entuziasmul față de patrie. La mormintele eroilor, așezate în locuri ce nu sunt ferite de zgomotul vieții, se adună rudele, cunoscuții și prin vorbiri patriotice le venerază memoria.

Câte cazuri de holeră au fost. După comunicatul ministrului de interne ungar, dat în „Bud. Tud.” pe teritoriul Ungariei din 13 Septembrie până în 19 a aceleași luni, au fost 105 cazuri de coleră asiatică, dintre cari 71 au fost mortale: între prizonieri 11 au fost atacați de holeră, iar 10 au murit.

Cinema „Edison” din Blaj, Duminică 10 crt. va reprezenta următorul program:

1. Moștenitorul de tron în Budapesta, actual. 2. Dșoara April, comedie în 3 acte. 3. Un oaspe de pe altă lume, dramă în 3 acte. Susceperi originale a societății Nordisk.

A apărut:

Adevăruri eterne.

Meditații, predici, conferențe, cuvântări ocazionale, de *Dr. A. Nicolescu*, secr. mitr.

Prețul unui exemplar este franco cor. 3-20. Se află de vânzare la

Librăria sem. scol. din
Blaj—Balassfalva.

Proprietar, editor și Redactor responsabil:
Augustin Gruția.